

A mi Jézusunk

Azt hiszem, nagyon fontos, hogy tisztázzuk magunkban, mi az, amit Jézus Krisztusról valóban tartunk. Hiszen *keresztények* (vagy *keresztények*) lennénk, amely elnevezés a Krisztus név görög szóalakjából származik. Viselőjéhez fűződő viszonyunk ezért alapvetően meghatározza, mennyire vagyunk illetékesek a tőle származó nevet magunkra alkalmazni. A Biblia és a hagyomány alapján (legalább templomi együtt-imádkozáskor) a Hiszekegyben Isten Fiának, a mi Urunknak mondjuk Őt, aki csodás körülmények között jött közénk a Földre. Valljuk, hogy föltámadt, és a mennybe ment, ahonnan újra eljön majd ítélni mindannyiunk fölött.

Vajon hisszük-e mindezt? Tudjuk-e hinni a *csodát*? Azt, ami ellentmond mind racionális érzékszervi tapasztalatokra hivatkozó és logikára épülő magasaróttú elvonatkoztatásainak, mind pedig hétköznapi gyakorlatias gondolkodásunknak, amelyet dicsőítő felhanggal józan érznek szoktunk nevezni.

Kételkedő, sőt *mindent kétségbe vonó* „eszes” világunkban meglehetősen nagy nyomás nehezedik a racionális világán kívül más is ismerő másként gondolkodókra. Azokra, akik – az elme és a szív közös sugallatára – vallják, hogy a valóság több a látható világnál. Ha Jézus ma jönne közénk, csodatételeit, bármily rendkívüliek lennének is, minden bizonnyal sokan nyilvánítanák szemfényvesztésnek, tömeghipnózisnak, legjobb esetben olyan jelenségeknek, melyeket a tudomány *ma még* nem tud megmagyarázni.

A tömegkommunikáció alaposan kiveti a részét a természetfölötti világ létét tagadó nézetek terjesztésében. A svéd televízió egyik csatornája például, az alkalomhoz illőnek álcázva, ateista szellemű műsorokat sugározott az 1996 húsvétját megelőző időszakban. Egy több részes adásban a kérdés világi szakértői szoltak a Bibliáról és Jézus életéről. A Szentírásból, mint megalapozatlant, eleve elvetettek mindent, amit ésszel nem lehet megmagyarázni. A maradékból összeállt Jézus-kép egy olyan embert mutatott föl, aki – elméletileg – bármelyikünk lehetett volna, ha rendelkezik egy új tanítás megalapítójának képességeivel, és azzal a bátorsággal, hogy gondolataival a nyilvánosság elé lépjen. A műsorból teljesen kimaradt a másik fél: egyetlen egyházi krisztológus sem kapott benne szót.

A Biblia tartalmának eltérő értelmezése, különböző részeinek nézőpont, felfogó képesség vagy akár hajlam szerinti megközelítése, érvényesként vagy érvénytelenként kezelése meglehetősen elterjedt. Egyházakon belül is különböznek a vélemények. Volt már e tájakon, vagyis Svédországban, olyan (evangélikus) *püspök* is, aki tagadta Jézus feltámadását. Nehezen dönthető el, hol van az a határ, melyen belül még megalapozottan kereszténynek tekintheti magát valaki, hiszen Jézust profétaként a mohamedánok is tisztelik.

Az említett húsvéti periódusban két alkalomhoz illő filmet is láthattunk a televízióban. Az egyik Pasolini alkotása volt, melyben Jézus indulatos megszállottként és kissé bohócként végigrohángálta és ugrabugrálta az egész róla szóló filmet. Másodikként Scorsese sok vihart kavart művét, a *Jézus utolsó megkísértését* mutatták be, melynek kétségtelenül vannak művészi erényei. A film tartalma, sugallata viszont akkor igaz csupán, ha Jézus *csak ember* volt (ebben házasetének – képileg általunk is élvezhető – örömei csak részmomentumot képviselnek), valamint ha áldozata (és maga a megváltás) kizárólag a tanítását hitelesítő személyes példamutatás.

Művészi alkotások napjainkban előszeretettel ábrázolják Jézust utat kereső, tépelődő, kétségekkel küszködő, sőt – bizony, bizony – adott pillanatban hitében is megingó emberként. Teljesen nyilvánvaló, hogy ezek a művek a mai kor emberének tudathasadásos nyavalyáit vetítik ki, ruházzák reá. Művészetszeretünk, jóhiszemű szabadelvűséggel való fertőzöttségünk elhitetheti velünk, hogy az elénk tárt kép valós értelmezési alternatívákat nyújt.

Manapság egy eszmefuttásban vagy művészi ábrázolásban általában nem az a lényeges, hogy mennyi az igazságtartalma. Értékét sokak számára újdonsága, szokatlan megközelítési módja, gyakran agyafúrtsága adja. Az igazság helyett az *érdekesség* az, ami elsődleges megméretési kritériummá lépett elő. Így lesz a lelkünket érintő dolgok bemutatása is mindenekelőtt eszünk igényeinek kielégítőjévé, Jézus személye pedig öntanulmányunk kísérleti alanyává.

Jézus éppúgy ember (is) volt, mint mi, mindazokkal a fizikai igényekkel és gyengeségekkel, amikkel mi is rendelkezünk. Jézusnak nem a teste, hanem a lelke más, mint a miénk. Ő másként válaszolt a kísértésekre. Hiányzott belőle a gyarlóságunk: a kísértéseknek engedés hajlama és a hajlandóság a rosszra, amit mi mintha valami ősi, talán nem is földi bűnünk következményeként hordanánk magunkban. Ezért hamisítás minden olyan próbálkozás, amely Őt velünk azonosítva akar bennünket magunkkal megismertetni. Egy hamis mű pedig – eszközeitől függetlenül – nem lehet igazi művészi alkotás.

Jézus nem tépelődött bizonytalanul, nem vergődött kétségek között, hanem nagyon is jól tudta, mit kell tennie, és amit tesz, azt miért teszi. Emlékezzünk vissza, vagy olvassuk újra a Bibliát: ellenfelei ismételtelen megállapítják róla, hogy úgy beszél, úgy cselekszik, mint *akinek hatalma van*.

Jézus hatalma az a *nem e világból való*, de lelkünk természetével a legmélyebben egyező hatalom, amelyet sokan előlünk eltakarni, előttünk nevetségessé tenni, elménkből tudatát kilúgozni, szívünkből érzetét kiirtani igyekeznek.

Ne hagyjuk magunkat megtéveszteni.

1998. február-március